

INFORMACIJA KAIP ELGTIS RADUS ĮTARTINĄ DAIKTĄ AR SPROGMENĮ

Informacijos tikslas yra detalizuoti svarbiausius asmenų veiksmus pastebėjus įtartiną daiktą ar sprogmenį.

SPROGMENYS

Lietuvių kalboje terminas „sprogmenys“ yra bendrinis, jis apima visas sprogmenų rūšis. Pagrindinės jų: sprogstamosios medžiagos ir sprogstamieji įtaisai. Savo ruožtu sprogstamosios medžiagos ir sprogstamieji įtaisai yra klasifikuojami į tam tikras grupes, atsižvelgiant į įvairius jų parametrus. Pagal pagaminimo būdą sprogmenys skirstomi į savadarbius ir pramoninius.

PRAMONINIAI SPROGMENYS

Kalbant apie pramoninius sprogmenis dažniausiai turimi omenyje karyboje naudojami sprogmenys. Tačiau nereikia pamiršti, kad civilinėje pramonėje taip pat yra naudojami sprogmenys, pavyzdžiui, kalnakasyboje, kelių statyboje, metalo apdirbimui ir t. t. Lietuvos teritorijoje civilinėje pramonėje sprogmenys yra naudojami labai retai. Dažniausiai Lietuvoje randama karinių sprogmenų. Visa Lietuvos teritorija yra užteršta kariniais sprogmenimis, likusiais nuo įvairių karų, tačiau didžiausias jų kiekis likęs nuo Pirmojo ir Antrojo pasaulinių karų bei sovietinės okupacijos laikų. Didžioji dalis visų randamų sprogmenų yra artilerijos sviediniai ir minosvaidžio minos. Minosvaidžio mina – vienas dažniausiai pasitaikančių sprogmenų. Jų randama tikrai daug. Kiti sprogmenys – prieštankinės minos, priešpėstinės minos, rankinės granatos, minosvaidžio minos, aviacijos bombos, kitos sprogstamosios medžiagos, detonatoriai.

SAVADARBIAI SPROGMENYS

Savadarbiai sprogmenys – tai namudinėmis sąlygomis pagamintos sprogstamosios medžiagos ar sprogstamieji įtaisai arba perdaryti kariniai sprogmenys ar jų dalys. Šių sprogmenų gamyba priklauso tik nuo gamintojo fantazijos, todėl šie sprogmenys gali atrodyti labai įvairiai. Dažniausiai tokie sprogmenys yra gaminami juos maskuojant, t. y. jiems suteikiamas įprastinių daiktų vaizdas. Jie gali būti bet kas – be priežiūros paliktas lagaminas, portfelis, krepšys ar paketas, taip pat netipiškas daiktas, turintis neaišką, nesuprantamą ir įtartiną konstrukciją. Prie savadarbių sprogmenų priskiriami standartiniai kariniai sprogmenys, prie kurių yra pritvirtinti savadarbiai inicijavimo užtaisai, pakeista gamyklinė sprogmens inicijavimo sistema.

ASMENŲ VEIKSMAI RADUS ĮTARTINĄ DAIKTĄ AR SPROGMENĮ

**JOKIU BŪDU ĮTARTINO DAIKTO NELIESTI IR NELEISTI TO DARYTI KITIEMS!
Iš karto skambinti 112 ir pranešti apie įtartiną daiktą ar sprogmenį.**

EVAKUACIJA

Evakavimas – iš blokuotos teritorijos evakuojami visi gyventojai ir ten dirbantys asmenys. Evakuacija sprogmens grėsmės atveju neturi būti tokia pati kaip evakuacija gaisro atveju. Evakuacijos keliai turi būti iš anksto numatyti, asmenys nukreipiami į saugią vietą už perimetro. Jei evakuacijos kelyje asmuo pastebi įtarimą kelianti neaiškų daiktą, jo neliečia, netikrina jo sudėties (turinio), neleidžia to daryti kitiems asmenims, įsidėmi įtarimą sukėlusio daikto vietą, formą ir parenka kitą evakuacijos kelią (langai pirmame aukšte, priešgaisriniai išėjimai), jei reikia, kviečia ugniagesių komandą, kad evakuotų žmones iš viršutinių aukštų toje namo pusėje, kuri yra toliausiai nuo įtarimą sukėlusio daikto (galimai

sprogstamojo užtaiso). Evakuacija pro sprogmenį negalima. Nesant galimybės saugiai evakuoti žmones, paprašyti, kad jie pereitų į toliausiai nuo sprogdimo esančias patalpas. Vykdamas įstaigos darbuotojų evakavimą gavus grasinimą susprogdinti pastatą, darbuotojai evakuojami saugiu atstumu, bet surenkami į vieną vietą, labiausiai atkreipiamas dėmesys, kad būtų pasiekiami atsakingi asmenys, jų prireiks išminuotojams tikrinant pastatą. Evakavimą organizuoja ir vykdo objekto savininkas ir / ar administratorius, už objekto apsaugą ir už civilinę saugą ar evakuaciją atsakingi asmenys.

SAUGUMAS

Bendros saugumo priemonės:

- netoli sprogmens nesinaudoti radijo ryšiu ir mobiliuoju telefonu, tai gali sukelti (inicijuoti) sprogimą;
- niekada prie rasto sprogmens nepalikti žmogaus (pašalinio), kuris jį saugotų;
- jei gautas anoniminis pranešimas ir nurodytas laiko terminas, kada bomba sprogs, skubiai atlikti žmonių evakuaciją, aptverti perimetrą;
- rasto įtartino daikto (sprogmens) neliesti;
- nemėginti sprogmens nukensminti, netikrinti ir neleisti tai daryti kitiems;
- nemėginti išsiaiškinti jo turinio ir sudėties, šio daikto pernešti ar kitais būdais pakeisti jo padėtį;
- pažymėti įtartino daikto vietą ir pranešti apie jį šalia esantiems žmonėms;
- pasitraukti nuo įtartino daikto į saugią vietą, atvykusiems išminuotojams suteikti informaciją apie radinį;
- pasitraukti nuo įtartino daikto ar sprogmens tuo pačiu keliu saugiu atstumu (Kas yra saugus atstumas? „Jei tu matai bombą – bomba mato tave“, todėl reikia pasitraukti kuo toliau ar pasislėpti už patvarios konstrukcijos, priedangos.);
- prie įėjimų, įvažiavimų į mišką (lauką) pastatyti perspėjančius užrašus, kad vaikščioti po mišką (lauką) pavojinga.

ĮSIDĖMĖTI!

- kol sprogmuo ar įtartinas daiktas bus nepalietas, greičiausiai jis nesprogs;
 - jūs nesate specialistas, todėl negalite ir neprivalote tiksliai nustatyti, ar įtartinas daiktas yra sprogmuo;
 - geriau išminuotojams patikrinti įtartinį daiktą, kuris nėra sprogmuo, nei atvykti į įvykio vietą po sprogdimo.
-